

Nieuwsbrief PFR Updates

Nummer 14, 2023

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2023:1009](#) 30-06-2023

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2023:949](#) 23-06-2023

Hof

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2023:1973](#) 15-06-2023

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2023:4865](#) 08-06-2023

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2023:1318](#) 06-06-2023

Rechtbank

[Rechtbank Overijssel, ECLI:NL:RBOVE:2023:2325](#) 20-06-2023

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2023:3745](#) 19-06-2023

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2023:4500](#) 08-06-2023

[Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2023:3010](#) 06-06-2023

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2023:616](#) 09-02-2023

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2023:914](#) 01-02-2023

[Rechtbank Overijssel, ECLI:NL:RBOVE:2022:4088](#) 30-09-2022

RECHTSPRAAK

Verzoek van de moeder tot ondertoezichtstelling afgewezen. Geen ernstige ontwikkelingsbedreiging, geen noodzaak voor gedwongen kader hulpverlening, en geen (vrees voor) ouderverstoting. Niet voldaan aan eisen voor omgangs-OTS.

Feiten en omstandigheden

Het gezag wordt uitgeoefend door de ouders. De minderjarige woont bij de vader. Bij beschikking van 2021 is een zorgregeling afgesproken waarbij de minderjarige om het weekend bij de moeder verblijft en dat dit wordt uitgebreid zodra de minderjarige daar aan toe is. Tot op heden wordt geen uitvoering gegeven aan deze zorgregeling.

De moeder verzoekt om bij beschikking de minderjarige onder toezicht te stellen voor de duur van een jaar. De moeder legt daaraan onder andere ten grondslag dat de minderjarige ernstig in haar ontwikkeling wordt bedreigd, omdat de zorgregeling niet wordt uitgevoerd en de moeder en de minderjarige maar zeer sporadisch contact hebben. De moeder is van mening dat de minderjarige sterk beïnvloed wordt door de vader en opa vaderszijde. De moeder volgt de Raad voor de Kinderbescherming (de raad) niet in zijn standpunt dat er weliswaar sprake is van een in enigerlei mate ontwikkelingsbedreiging, maar dat deze in het vrijwillig kader kan worden afgewend.

De vader vindt een ondertoezichtstelling niet nodig. De raad heeft eerst ingezet op hulp puur gericht op contactherstel, maar dat bleek averechts te werken. De raad heeft geadviseerd de hulp anders aan te pakken en dat wordt nu gedaan. Voor de moeder gaat het niet snel genoeg. Echter, een verzoek zoals dat nu is ingediend, werkt volgens de raad averechts. In februari 2023 heeft de raad de zaak aan het vrijwillig kader overgedragen en dat is nog maar kort geleden. Door de complexiteit heeft de zaak meer tijd nodig.

De minderjarige heeft aan de kinderrechter verteld dat zij niet snapt dat haar moeder dit doet. Er is niet zonder reden geen contact met haar moeder. Zij is in mei voor het eerst na lange tijd weer naar haar moeder is gegaan en appt nu ook vaker. Dan komen er weer brieven over dit verzoek en over een omgangregeling, maar zij wil het contactherstel in haar eigen tempo doen.

Beoordeling en motivering

Op grond van artikel 1:255 lid 2 BW kan de kinderrechter een minderjarige onder toezicht stellen op verzoek van de Raad voor de Kinderbescherming of het openbaar ministerie. Tevens zijn een ouder en degene die niet de ouder is en de minderjarige als behorende tot zijn gezin verzorgt en opvoedt bevoegd tot het doen van het verzoek indien de Raad voor de Kinderbescherming niet tot indiening van het verzoek overgaat. De raad heeft eind februari 2023 aan de moeder laten weten niet tot indiening van een verzoek tot ondertoezichtstelling over te gaan, zodat het de moeder vrij heeft gestaan haar verzoek in te dienen bij de rechtbank. Het verzoek van de moeder kan dan ook inhoudelijk worden beoordeeld.

Op basis van de stukken en de mondelinge behandeling is de kinderrechter van oordeel dat niet is voldaan aan de wettelijke criteria genoemd in artikel 1:255 BW. De kinderrechter deelt, na een eigen onderzoek van de zaak, de argumenten van de raad en gebruikt deze argumenten om te concluderen dat een ondertoezichtstelling niet nodig is.

Daaraan voegt de kinderrechter nog het volgende toe. Ouderverstoting van de moeder is niet aan de orde. De hulpverlening is nog steeds betrokken. Welke hulpverlening in het gedwongen kader van een ondertoezichtstelling meer, betere of snellere resultaten kan boeken, heeft de moeder niet duidelijk gemaakt. Een gedwongen kader zal, zo is ook uit het gesprek van de kinderrechter met de minderjarige naar voren gekomen, geen positieve bijdrage hebben en zal eerder een averechts effect hebben. Dat is niet in het belang van de ontwikkeling van de minderjarige en ook niet in het belang van de moeder.

Overigens wijst de kinderrechter erop dat het verzoek van de moeder in de kern neerkomt op een verzoek om een omgangsondertoezichtstelling en de motiveringslat daarvoor ligt hoog. Immers, de Hoge Raad heeft daarover onder meer geoordeeld:

‘Niet uitgesloten is dat het opleggen van de maatregel van ondertoezichtstelling gerechtvaardigd kan zijn wanneer het ontbreken van een omgangsregeling of juist het bestaan ervan, dan wel de conflicten of problemen bij het tot stand brengen of het uitvoeren van een omgangsregeling zodanige belastende conflicten of problemen opleveren voor het kind dat deze, op zichzelf of in combinatie met andere omstandigheden, een ernstige bedreiging opleveren voor zijn zedelijke of geestelijke belangen, en andere middelen ter afwending van deze bedreiging hebben gefaald of, naar te voorzien is, zullen falen.’

Tegen de achtergrond van dit oordeel voldoet het verzoek van de moeder niet aan de daaraan te stellen motiveringseis. Ook de overige punten die de moeder heeft benoemd, leiden niet tot een ander oordeel.

Conclusie

De kinderrechter zal daarom de minderjarige niet onder toezicht stellen en het verzoek van de moeder afwijzen.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 19-06-2023

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2023:3745

Zaaknummer: C/03/317602 / JE RK 23-826

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Wijziging van de partneralimentatie bij komst van een nieuw kind.

Feiten en omstandigheden

Partijen zijn met elkaar getrouwd geweest. Zij zijn van elkaar gescheiden en in het echtscheidingsconvenant van juni 2020 is opgenomen dat de man partneralimentatie aan de vrouw moet betalen. De man wil dat dit bedrag per datum van de indiening van het verzoekschrift, dan wel met ingang van de datum van de geboorte van het kind van de man, zal worden vastgesteld op nihil, dan wel op een bijdrage welke voldoet aan de wettelijke maatstaven, rekening houdend met de behoefte, de draagkracht en de verdien capaciteit van de vrouw. De man stelt namelijk dat de geboorte van zijn dochter in 2022 een wijziging in de omstandigheden betreft die van invloed is op zijn draagkracht. De vrouw is het daar niet mee eens.

Beoordeling en motivering

De rechtbank wijst een deel van het verzoek van de man af en beslist dat de man vanaf augustus 2022 minder partneralimentatie moet betalen en vanaf 1 januari 2023 nog minder. De rechtbank kan de partneralimentatie opnieuw berekenen als de omstandigheden zijn gewijzigd. De rechtbank overweegt dat partijen geen niet-wijzigingsbeding zijn overeengekomen. Dit betekent dat partijen op grond van artikel 1:401 lid 1 BW de rechtbank kunnen verzoeken de partneralimentatie opnieuw te laten berekenen. De rechtbank is van oordeel dat de lastenverhoging voor de man als gevolg van de geboorte van zijn dochter uit zijn nieuwe relatie een rechtens relevante wijziging van de omstandigheden betreft, hetgeen een algehele nieuwe beoordeling van de partneralimentatie rechtvaardigt, rekening houdende met alle ter zake dienende omstandigheden. Daarbij geldt dat een onderhoudsplicht voor kinderen voortvloeit uit partneralimentatie (vgl. art. 1:400 lid 1 BW). De rechtbank vindt steun voor dit oordeel in hogere rechtspraak en wijst hierbij op de uitspraak van het gerechtshof Den Haag van 23 februari 2022 (ECLI:NL:GHDHA:2022:290).

De rechtbank beslist vervolgens dat de man de nieuwe partneralimentatie vanaf 1 augustus 2022 moet betalen, omdat de rechtens relevante wijziging van omstandigheden, namelijk de geboorte van zijn dochter, in 2022 heeft plaatsgevonden en de man in augustus 2022 ook zijn

verzoek om wijziging van de partneralimentatie heeft ingediend. De vrouw heeft dus sindsdien serieus rekening kunnen houden met de mogelijkheid dat de partneralimentatie zou worden verlaagd. Daarnaast stelt de man dat er opnieuw gerekend moet worden met ingang van 1 januari 2023 omdat er vanaf die datum niet meer gerekend wordt met werkelijke woonlasten, maar met een forfaitair systeem, ofwel het 'woonbudget' genoemd. Deze stelling volgt de rechtbank.

Vervolgens berekent de rechtbank de nieuwe partneralimentatie in twee periodes, namelijk met ingang van 1 augustus 2022 tot 1 januari 2023 en ook met ingang van 1 januari 2023. De rechtbank berekent de huwelijksgelateerde behoefte van de vrouw. Vervolgens berekent de rechtbank de draagkracht van de man, waarbij de rechtbank rekening houdt met het feit dat de man minder is gaan werken door het opnemen van ouderschapsverlof. De hoogte van het nieuwe inkomen van de man door het opnemen van ouderschapsverlof wordt door de vrouw niet betwist, maar wel de duur ervan en ook of dit inkomensverlies niet voor herstel vatbaar is. De rechtbank volgt de vrouw hierin niet en is van oordeel dat de man van deze mogelijkheid gebruik moet kunnen maken vanuit het uitgangspunt dat een kind recht heeft op een gelijkwaardige verzorging door beide ouders en daarom de vermindering van het inkomen niet voor risico voor het gezin moet komen.

Omdat kinderalimentatie volgens vaste jurisprudentie voorgaat op partneralimentatie, zal van de beschikbare draagkracht eerst de kosten die de man voor zijn dochter heeft van de beschikbare draagkracht moeten worden betaald. Daarom houdt de rechtbank rekening met de geschatte kosten voor de minderjarige. Na de volledige berekening stelt de rechtbank dat de partneralimentatie die man op basis van het echtscheidingsconvenant moest betalen zal worden gewijzigd.

Conclusie

De rechtbank wijzigt de door de man aan de vrouw te betalen partneralimentatie zoals die was vastgelegd in het echtscheidingsconvenant.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 01-02-2023

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2023:914

Zaaknummer: C/16/543567 / FA RK 22-1656

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Informeel samenlevenden hebben een samenlevingsovereenkomst opgesteld die een bepaling bevat over het recht op een uitkering tot levensonderhoud bij beëindiging van de relatie. Er bestaat onduidelijkheid over de uitleg van deze bepaling.

Feiten en omstandigheden

Partijen hebben een langdurige affectieve relatie gehad en met elkaar samengewoond. Uit deze relatie zijn twee kinderen geboren, die inmiddels meerderjarig zijn. In mei 2016 is de relatie beëindigd. Partijen hebben in november 1997 bij de notaris een samenlevingsovereenkomst gesloten. In artikel XI van de overeenkomst is een bepaling opgenomen over de verplichting tot levensonderhoud. Deze bepaling luidt als volgt:

‘Indien de samenleving wordt beëindigd kunnen partijen jegens elkaar aanspraak maken op een uitkering tot levensonderhoud. Er bestaat aanspraak voor een uitkering:

a. [...]

b. ten behoeve van een partij indien een partij niet in staat is te voorzien in zijn levensonderhoud. De hoogte van deze uitkering dient te worden vastgesteld aan de hand van de zogenaamde Trema-norm of de daarvoor in de plaats getreden regeling. De duur van deze verplichting dient in onderling overleg te worden vastgesteld en bij gebreke van overeenstemming door de rechter met dien verstande dat de maximale duur is vastgesteld op twaalf jaar. Indien de partij die een uitkering tot levensonderhoud ontvangt, trouwt of hernieuwd gaat samenwonen dan wel een voldoende inkomen verwerft om in zijn/haar eigen levensonderhoud te voorzien, vervalt de hier onder b. genoemde verplichting tot het verstrekken van een uitkering tot levensonderhoud.

Een op grond van dit artikel verstrekte of te verstrekken uitkering tot levensonderhoud kan bij rechterlijke uitspraak worden gewijzigd of ingetrokken. Het bepaalde in Titel 17 van Boek 1 zoals dit thans geldt, is van overeenkomstige toepassing.’

De man vordert in eerste aanleg op grond van nakoming van artikel XI de vrouw te

veroordelen tot betaling aan hem van € 3.722,97 netto per maand aan levensonderhoud. De rechtbank heeft geoordeeld dat uitleg van artikel XI aan de hand van de Haviltex-maatstaf meebrengt dat de man alleen aanspraak kan maken op een bijdrage in de kosten van levensonderhoud indien komt vast te staan dat de man geheel of gedeeltelijk niet in staat is om te voorzien in zijn levensonderhoud. Op de man rust ter zake de stelplicht. Hij heeft dit, in het licht van de gemotiveerde betwisting van de vrouw, onvoldoende concreet onderbouwd, zodat geen contractuele aanspraak op een uitkering tot levensonderhoud bestaat.

De man gaat in hoger beroep. Hij vordert een uitkering tot levensonderhoud ter hoogte van € 3.600 per maand. Het hof oordeelt dat de samenlevingsovereenkomst uitgelegd moet worden aan de hand van de Haviltex-maatstaf. Daarbij kent het hof waarde toe aan de tekst van artikel XI gezien de tussenkomst van een notaris. Verder wordt meegewogen dat de man afgestudeerd fiscaal jurist en de vrouw arts was bij het aangaan van de overeenkomst. Ook overweegt het hof dat uit de overeenkomst volgt dat partijen over veel onderwerpen hebben nagedacht. Op basis hiervan brengt een redelijke uitleg van artikel XI mee dat degene die zich op het artikel beroept voldoende feiten en omstandigheden moet stellen waaruit volgt dat niet in het eigen levensonderhoud kan worden voorzien. Het hof is van oordeel dat de man dit onvoldoende heeft gedaan waardoor geen contractuele aanspraak van de man op een uitkering tot levensonderhoud jegens de vrouw bestaat.

Cassatiemiddel

Het cassatiemiddel bestaat uit drie onderdelen:

Onderdeel 1 komt op tegen de door het hof aan artikel XI gegeven uitleg. Het valt uiteen in twee subonderdelen.

Het hof heeft door (uitsluitend) uit te gaan van de tekst van de samenlevingsovereenkomst miskend dat bij de uitleg van een postrelationele regeling tussen ex-ongehuwd samenlevers als uitgangspunt heeft te gelden dat partijen de bedoeling hebben gehad om bij de bepalingen van artikel 1:157 (oud) BW aan te sluiten.

Het hof is ten onrechte voorbijgegaan aan de als essentieel aan te merken stellingen dat (i) de alimentatie in de samenlevingsovereenkomst is gemaximeerd tot twaalf jaar, overeenkomstig de wettelijke regeling, en (ii) in artikel XI is bepaald dat de alimentatieverplichting door de rechter kan worden gewijzigd, in welk geval het bepaalde in Titel 17 van Boek 1 BW van toepassing is.

Onderdeel 2 richt zich tegen het oordeel dat de man onvoldoende concreet heeft onderbouwd dat hij niet (gedeeltelijk) in staat is om in zijn levensonderhoud te voorzien, zodat er geen contractuele aanspraak op alimentatie bestaat. Het onderdeel valt uiteen in drie subonderdelen.

Het oordeel van het hof dat de omstandigheid dat de man gedurende zijn relatie met de vrouw zijn werkzaamheden heeft afgebouwd een keuze van de man is die in beginsel voor zijn risico komt is onjuist dan wel onbegrijpelijk.

Het hof oordeelt dat uit de brieven van de psycholoog en de haptonoom niet blijkt dat de man niet zelfstandig in zijn eigen levensonderhoud kan voorzien. Deze uitleg is niet voldoende begrijpelijk.

Het hof is van oordeel dat de man slechts gedeeltelijk in staat is in zijn levensonderhoud te voorzien, in dat geval is het onbegrijpelijk dat het hof niet enige verplichting tot levensonderhoud heeft opgelegd.

Onderdeel 3 bevat een voortbouwklacht.

Conclusie advocaat-generaal (ECLI:NL:PHR:2023:496)

Informeel samenleven

Het algemene vermogensrecht is van toepassing op de verhouding tussen informeel samenlevenden. De Hoge Raad heeft in 2019 geoordeeld dat de titels 6-8 van Boek 1 BW niet analoog toegepast kunnen worden op informeel samenlevenden. Daarbij heeft de Hoge Raad overwogen dat ook zonder uitdrukkelijke of stilzwijgende afspraken tussen de samenwoners een rechtsverhouding bestaat die wordt beheerst door de redelijkheid en billijkheid (art. 6:2 BW).

Het voorgaande betekent onder meer dat voor informeel samenlevenden geen wettelijke plicht bestaat om elkaar het nodige te verschaffen. Zij kunnen wel de tussen hen bestaande rechtsverhouding zelf vormgeven door middel van een samenlevingsovereenkomst, waarin zij een alimentatieregeling kunnen opnemen. Voor de uitleg van deze (stilzwijgende) samenlevingsovereenkomst geldt de Haviltex-maatstaf. Wanneer partners ervoor kiezen om een samenlevingsovereenkomst bij de notaris vast te leggen kan betekenis toekomen aan de inhoud van de door de notaris gegeven voorlichting, maar ook aan het enkele feit dat de notaris betrokken is.

Mede gelet op het sterk toenemend aantal informeel samenlevenden is in de literatuur en de

politiek met regelmaat aandacht gevraagd voor de problemen die het gevolg kunnen zijn van het ontbreken van een alimentatieregeling. Zowel na het WODC-rapport *Koude uitsluiting* als na het WODC-rapport *Alimentatie van nu* is door de regering afgezien van een wettelijke regeling voor informeel samenlevenden betreffende partnernalimentatie, met de mogelijkheid van een opt-out. De voornaamste reden hiervoor is behoud van autonomie. De Minister voor Rechtsbescherming heeft wel toegezegd om zich in te zetten voor goede voorlichting over (de gevolgen van) de verschillende relatievormen in Nederland.

Onderdeel 1

De klachten uit subonderdeel 1.1 falen om meerdere redenen. Ten eerste blijkt uit de bestreden rechtsoverweging dat het hof niet is uitgegaan van uitsluitend de tekst van de samenlevingsovereenkomst. Het hof heeft immers de Haviltex-norm toegepast en daarbij uitdrukkelijk rekening gehouden met onder meer de maatschappelijke positie en het opleidingsniveau van partijen, de rol van de notaris bij het vastleggen van de samenlevingsovereenkomst en de redelijkheid en billijkheid. Ten tweede falen de klachten omdat zij berusten op een onjuiste rechtsopvatting. Volgens de advocaat-generaal mag niet uit het oog worden verloren dat samenwonenden kunnen kiezen voor een huwelijk of geregistreerd partnerschap en als zij dat niet doen, zij hun rechtsverhouding (desgewenst) zelf vorm moeten geven. Wanneer zij dat doen door middel van een samenlevingsovereenkomst, wordt met iedere overeengekomen bepaling de rechtsverhouding nader ingevuld. Bij dit vertrekpunt past niet dat bij de uitleg van de samenlevingsovereenkomst wordt uitgegaan van de toepasselijkheid van een regelpakket waarvoor partijen initieel (mogelijk bewust) juist niet hebben gekozen.

De klachten uit subonderdeel 1.2 falen eveneens. In het oordeel van het hof ligt besloten dat de inhoudelijke aansluiting bij het wettelijk systeem op het punt van de maximale duur en de wijziging van de uitkering niet meebrengt dat de wettelijke regeling van alimentatie voor gescheiden echtgenoten integraal van toepassing is. Het hof heeft de stellingen dus verworpen. De klachten falen bij gebrek aan feitelijke grondslag.

Onderdeel 2

De klachten uit subonderdeel 2.1 falen. De gestelde omstandigheden omtrent (i) de duur van de samenwoning en (ii) de door de man vervulde zorgtaken maken het oordeel dat de man ervoor heeft gekozen zijn werkzaamheden af te bouwen niet onbegrijpelijk.

Ook de klachten uit subonderdeel 2.2 falen. Het oordeel van de rechtbank over de brieven is in hoger beroep niet bestreden zodat het hof de rechtbank kon volgen in haar oordeel dat de man onvoldoende heeft onderbouwd dat hij gedeeltelijk niet in staat is om in zijn levensonderhoud

te voorzien. Voorts volgt uit de enkele stellingen van de man over de gegenereerde inkomsten uit onderneming niet dat hij niet meer zou kunnen verdienen.

Subonderdeel 2.3 faalt omdat de klacht op een verkeerde lezing berust. Het hof heeft de rechtbank namelijk gevolgd in haar oordeel dat de man onvoldoende concreet heeft onderbouwd dat hij geheel of gedeeltelijk niet in staat is om in zijn levensonderhoud te voorzien.

Onderdeel 3

In het licht van het voorgaande faalt de voortbouwklacht van onderdeel 3.

De conclusie strekt tot verwerping van het cassatieberoep.

Beoordeling en motivering Hoge Raad

De Hoge Raad oordeelt dat de klachten niet kunnen leiden tot vernietiging van het arrest van het hof. De Hoge Raad hoeft niet te motiveren waarom hij tot dit oordeel is gekomen. Bij de beoordeling van deze klachten is het namelijk niet nodig om antwoord te geven op vragen die van belang zijn voor de eenheid of de ontwikkeling van het recht (art. 81 lid 1 RO).

Beslissing

De Hoge Raad verwerpt het beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 30-06-2023

ECLI: ECLI:NL:HR:2023:1009

Zaaknummer: 22/01487

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Schorsing van de uitvoerbaarverklaring bij voorraad ten aanzien van de afwikkeling van de gemeenschap van goederen.

Feiten en omstandigheden

Partijen zijn in 1997 met elkaar getrouwd in gemeenschap van goederen. Het huwelijk is beëindigd op 7 september 2021. Partijen zijn het niet eens over de verdeling en waardering van het vermogen in een vof, de aandelen in een bedrijf en het actief in een persoonlijke onderneming van de man. De bestreden beschikking betreft de verdeling van laatstgenoemd vermogensbestanddeel. Volgens de deskundige is de economische waarde van de hele onderneming € 1.635.014 zodat de man bij voortzetting van de onderneming € 817.507 moet betalen aan de vrouw.

Grieven

De man verzoekt het hof:

de uitvoerbaarverklaring bij voorraad van de bestreden beschikking te schorsen tot het hof een eindbeslissing heeft genomen in hoger beroep, althans een beslissing over de uitvoerbaarverklaring bij voorraad te nemen die het hof juist vindt; aan de uitvoerbaarverklaring bij voorraad van de bestreden beschikking alsnog de voorwaarde te verbinden dat de vrouw zekerheid stelt tot een bedrag van € 3.676.545,06, althans een bedrag dat het hof juist vindt.

Beoordeling en motivering

Het hof weegt in hoger beroep de belangen van partijen bij de schorsing of uitvoering van de bestreden beschikking af. De boerderij is het levenswerk van de man en de verkoop hiervan kan niet worden teruggedraaid als het hof anders oordeelt dan de rechtbank. Daartegenover heeft de vrouw belang bij afronding van de echtscheiding. Partijen zijn al zes jaar uit elkaar en de gemeenschap van goederen is nog steeds niet volledig verdeeld.

Het hof is van oordeel dat het belang van de vrouw zwaarder moet wegen. Dit oordeel baseert

het hof mede op de voorgeschiedenis tussen partijen. Het is nooit de intentie geweest van de vrouw om de boerderij te verkopen. De vrouw wilde genoeg nemen met een bedrag van € 300.000 zodat de man de onderneming zou kunnen voortzetten. De man heeft echter aangegeven op dit moment slechts € 20.000 te kunnen betalen. Het hof stelt vast dat de verdeling die de man volgens het door hem ingenomen standpunt en zijn daarmee overeenstemmende gedrag voor ogen heeft, niet alleen in strijd is met het wettelijk uitgangspunt maar bovendien zéér ongelijk is en dat hij niet bereid is om daarvan af te wijken. Vanwege deze omstandigheden is het hof van oordeel dat van de vrouw niet gevergd kan worden dat zij nog langer wacht op de afwikkeling van de gemeenschap van goederen. Partijen moeten nu de kans krijgen om beiden een nieuw leven te gaan opbouwen.

Beslissing

Het hof wijst de verzoeken van de man af. Dit betekent dat de uitvoerbaarverklaring bij voorraad niet wordt geschorst en dat de man tijdens deze procedure verplicht blijft om aan die verkoop mee te werken en om alles te doen wat daarvoor nodig is.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 08-06-2023

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2023:4865

Zaaknummer: 200.324.922

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Toewijzing stiefouderadoptie van een Kazachstaanse minderjarige verblijvende in Spanje waarvan de vader is overleden, hoewel niet voldaan aan Haags Adoptieverdrag, op grond van artikel 8 EVRM.

Feiten en omstandigheden

In 2005 is het kind geboren in Kazachstan. De vader is in 2006 te Kazachstan overleden. De stiefvader en de moeder hebben sinds 2012 een relatie. Zij woonden vanaf september 2013 tot en met maart 2020 met het kind samen in Rusland. Tussen maart 2020 en augustus 2021 bezocht de stiefvader Rusland slechts enkele keren op zakenreis. Vanaf september 2021 woonde het gezin in Polen. De moeder en het kind verblijven thans in Spanje. De stiefvader vestigde zich in januari 2023 weer in Nederland. De stiefvader en de moeder huwden op 30 mei 2022 in Kazachstan. De moeder heeft gezag over het kind. De stiefvader heeft de Nederlandse nationaliteit, de moeder en het kind de Kazachstaanse.

Het verzoek

De stiefvader verzoekt adoptie van het kind en vaststelling geslachtsnaam naar Nederlands recht. Hij stelt dat het Haags Adoptieverdrag (hierna: HAV) niet van toepassing is en dat aan de voorwaarden voor adoptie is voldaan. Het kind wil adoptie door de stiefvader met naamswijziging. De moeder stemt hiermee in. Er is een hechte band tussen de stiefvader, die al tien jaar voor het kind zorgt, en het kind. De overleden vader kan geen toestemming noch bezwaar maken.

Beoordeling

De rechtbank beoordeelt ambtshalve dat de Nederlandse rechter in deze zaak relatief bevoegd is om kennis te nemen van het verzoek.

Adoptie

De rechtbank oordeelt dat het HAV in beginsel van toepassing is, zowel formeel, materieel als temporeel. Het kind verblijft in Spanje en de stiefvader in Nederland: er is sprake van een adoptie volgens artikel 2 HAV, wat tevens van toepassing is op stiefouderadoptie. Aan de

voorwaarden van het HAV is echter niet voldaan: er is geen toestemming van de centrale autoriteiten conform artikel 17 HAV. Dit zou tot afwijzing van het verzoek moeten leiden. De rechtbank oordeelt echter dat dit mogelijk een inbreuk oplevert met artikel 8 EVRM.

Het in artikel 8 EVRM besloten liggend recht op respect voor familie- en gezinsleven houdt op grond van vaste rechtspraak van het EHRM nog geen recht in om te adopteren of geadopteerd te worden. De omstandigheid dat adoptie niet mogelijk is als niet is voldaan aan de voorwaarden die de nationale wet aan een adoptie stelt, kan in beginsel niet worden aangemerkt als een ongeoorloofde inmenging in de zin van voornoemde bepaling. Het enkele feit dat door de weigering van de adoptie een feitelijk gezinsverband niet wordt omgezet in een juridisch familieverband levert derhalve geen inbreuk op artikel 8 EVRM op.

Een en ander laat onverlet dat, ingeval de stellingen van partijen daartoe aanleiding geven, de rechter dient te beoordelen of door de weigering de adoptie uit te spreken anderszins inbreuk wordt gemaakt op het bestaande familie- en gezinsleven van de aspirant-adoptieouders en de aspirant-adoptant(en). Daarvan zal slechts sprake zijn in zeer uitzonderlijke omstandigheden. De rechtbank is van oordeel dat in deze zaak sprake is van dermate uitzonderlijke omstandigheden dat sprake is van een ongeoorloofde inbreuk op het familie- en gezinsleven. De rechtbank legt dit hierna uit door in te gaan op de situatie tussen 2013-2022 en de pogingen het kind te adopteren in Polen. Vervolgens bespreekt de rechtbank de mogelijkheid voor een adoptie naar Nederlands recht, als het kind in Nederland zou wonen.

Vast staat dat de vader in 2006 is overleden. Het kind groeit al jaren op in het gezin van de moeder en stiefvader, die de vaderrol vervult. Zowel moeder als kind wensen dat hij de juridische vader wordt. De Raad voor de Kinderbescherming adviseert adoptie toe te wijzen. De rechtbank is van oordeel dat aan de voorwaarden van artikel 1:227 lid 3 BW is voldaan: de adoptie is in het belang van het kind, én het kind heeft niets meer te verwachten van de overleden vader. Ook aan de andere voorwaarden in artikel 1:228 lid 1 BW is voldaan: het kind is minderjarig en heeft geen bezwaar tegen de adoptie, is geen kleinkind van de stiefvader, die minstens achttien jaar ouder is, de moeder spreekt het verzoek niet tegen en heeft eenhoofdig gezag, en de stiefvader heeft het kind ten minste een jaar verzorgd en opgevoed.

Gelet hierop, en het feit dat adoptie in Polen niet lukt, én alle betrokkenen niets liever willen dan adoptie, zou onverkorte toepassing van het HAV tot inbreuk leiden van artikel 8 EVRM, aangezien zonder adoptie gezinsleven in Nederland onmogelijk is. Het ontbreken van de – volgens het verdrag – vereiste toestemmingen kan hieraan onder deze omstandigheden niet in de weg staan, mede nu dit verdrag tot doel heeft de belangenbescherming van minderjarigen. Dat het kind door adoptie Nederlander wordt, maakt dit niet anders.

Gelet hierop zal de rechtbank voorbijgaan aan het HAV en past Nederlandse recht toe. Een onverkorte toepassing van het HAV is tevens niet in het belang van het kind, en strijdig met artikel 3 IVRK.

Geslachtsnaamswijziging

De rechtbank acht zich ook relatief bevoegd van dit verzoek kennis te nemen, zoals hiervoor is overwogen. Het toepasselijk recht inzake de geslachtsnaam van een vreemdeling wordt bepaald door zijn nationale recht (art. 10:19 BW). Na adoptie zal het kind Nederlander worden en is Nederlands recht toepasselijk.

Een kind houdt na adoptie zijn geslachtsnaam, tenzij de ouder en diens echtgenoot gezamenlijk verklaren dat hij de geslachtsnaam van die echtgenoot zal hebben (art. 1:5 lid 3 derde volzin BW). Het kind, op het moment van de adoptie ouder dan 16 jaar, dient zelf een keuze te maken voor geslachtsnaam (art. 1:5 lid 7 BW) en opteert voor geslachtsnaamswijziging. De rechtbank gelast de ambtenaar van de burgerlijke stand om de geboorteakte van het kind in te schrijven (art. 1:25 lid 5 BW), nu zij de adoptie uitspreekt en het kind in Kazachstan is geboren.

De beslissing

De rechtbank spreekt uit de adoptie door de stiefvader van de minderjarige; gelast de ambtenaar van de burgerlijke stand de vermelding van de adoptie aan de in aanmerking komende akte toe te voegen; gelast de inschrijving in de burgerlijke van de in Kazachstan opgemaakte geboorteakte van het kind; stelt wijziging geslachtsnaam kind vast.

Instantie: Rechtbank Overijssel

Datum uitspraak: 20-06-2023

ECLI: ECLI:NL:RBOVE:2023:2325

Zaaknummer: C/o8/291431 / FA RK 23-282

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Adoptie van meerderjarige stiefzoon. Zeer bijzondere omstandigheden rechtvaardigen buiten toepassing laten van artikel 1:228 lid 1 aanhef en onder a BW. Weigeren van adoptie zou – gezien de sterke band tussen verzoeker en belanghebbende stiefzoon – een inbreuk maken op artikel 8 EVRM. Niet gebleken is dat de biologische vader het verzoek tegenspreekt, na beoordeling stukken omtrent medische toestand na berichtgeving dat hij dementerende is.

Feiten en omstandigheden

Belanghebbende is in 1988 geboren uit het huwelijk van de moeder en de biologische vader. Dat huwelijk is in 1992 ontbonden. Sinds 1994 tot 2012 woont verzoeker samen met belanghebbende op hetzelfde adres. In 1999 is de achternaam van belanghebbende gewijzigd in die van verzoeker. In 2017 zijn de moeder en verzoeker gescheiden.

De echtscheiding heeft het gezin opgebroken, waarbij belanghebbende zijn goede band met verzoeker heeft behouden. De moeder spreekt het verzoek tot adoptie niet tegen. Om te bepalen of de biologische vader dat ook niet doet, zijn naar aanleiding van een bericht dat de vader dementerende was, nadere stukken opgevraagd omtrent de medische toestand om te beoordelen of de biologische vader voldoende in staat is om zijn wil te bepalen.

Beoordeling en motivering

Uit de nader opgevraagde stukken is niet gebleken dat de biologische vader ten tijde van de instemming met het adoptieverzoek niet in staat was zijn eigen wil te bepalen. Verder is niet gebleken dat de biologische vader het verzoek tegenspreekt. Om die reden oordeelt de rechtbank dat aan het vereiste van artikel 1:228 lid 1 onder d BW is voldaan.

Aan alle andere wettelijke vereisten is voldaan, behalve aan de vereiste van minderjarigheid, zoals bepaald in artikel 1:228 lid 1 onder a BW. Deze bepaling is van dwingend recht, zodat adoptie in dit geval in beginsel is uitgesloten.

De rechtbank overweegt dat uit jurisprudentie volgt dat adoptie door de wetgever weliswaar primair werd gezien als een maatregel van kindbescherming, maar dat adoptie bovendien ingrijpt in het afstammingsrecht, in het bijzonder waar zij familierechtelijke betrekkingen tot stand brengt tussen de adoptiefouders en hun bloed- en aanverwanten enerzijds, en het adoptiekind en zijn eventuele toekomstige echtgenoot en nakomelingen anderzijds. Betrokkenen kunnen bij het ontstaan van de hiervoor bedoelde familierechtelijke betrekkingen ook tijdens de meerderjarigheid nog belang hebben. De wet voorziet niet in een (andere) manier waarop die familiebanden na de bereikte meerderjarigheid nog zouden kunnen ontstaan.

Verder levert de toepassing van de wettelijke voorwaarden voor adoptie op zichzelf gezien geen ongeoorloofde inbreuk op een door artikel 8 lid 1 EVRM beschermd recht op. Een weigering een adoptie toe te staan kan onder zeer bijzondere omstandigheden wel een inbreuk opleveren op de door artikel 8 EVRM gegarandeerde rechten. Dan kan terzijdestelling van de dwingendrechtelijke (nationale) bepaling (van openbare orde) inzake de minderjarigheidseis voor adoptie gerechtvaardigd zijn.

De rechtbank overweegt dat die zeer bijzondere omstandigheden zich in casu voordoen. Verzoeker heeft vanwege begrijpelijke en te respecteren redenen geen adoptie verzocht toen belanghebbende minderjarig was. Verzoeker en de moeder van belanghebbende waren toen nog getrouwd en met de wijziging van de geslachtsnaam van belanghebbende in die van verzoeker leek alles geregeld. Dit veranderde toen verzoeker en de moeder gingen scheiden en het gezin werd opgebroken. Belanghebbende heeft nu het gevoel nergens bij te horen. Zijn biologische vader kent hij niet en met zijn broer heeft hij door de gevolgen van de vechtscheiding geen contact meer. Degene met wie hij wel een sterke band heeft, te weten verzoeker en zijn stiefzus, staan niet in familierechtelijke betrekking tot hem. Verzoeker en belanghebbende willen er voor elkaar kunnen zijn, ook in de juridische verbondenheid en de rechten en plichten die dat met zich meebrengt. Ze koesteren de wens tot adoptie al lang.

Verder overweegt de rechtbank dat de band tussen verzoeker en belanghebbende zo sterk is, dat het weigeren van een adoptie een inbreuk op de door artikel 8 EVRM gegarandeerde rechten oplevert. Belanghebbende heeft een zwaarwegend belang bij het vestigen van een familierechtelijke betrekking met verzoeker, zijnde een juridische bevestiging van de emotionele band die hij met verzoeker die altijd een ouderrol heeft vervuld en met zijn stiefzus heeft. Bovendien maakt het ook mogelijk dat belanghebbende er samen met en gelijk aan zijn stiefzus voor verzoeker kan zijn mocht dat nodig zijn, zoals verzoeker er dan andersom ook voor hen kan en wil zijn.

Conclusie

De rechtbank spreekt de adoptie uit van belanghebbende door verzoeker en verstaat dat belanghebbende de geslachtsnaam zal blijven dragen.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 08-06-2023

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2023:4500

Zaaknummer: C/02/400867 FA RK 22-3836

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De mondelinge behandeling bij de rechtbank van de verlenging van de machtiging tot uithuisplaatsing, vindt op dezelfde dag plaats als het hof de machtiging heeft beëindigd en een nieuw verzoek heeft afgewezen. De rechtbank beschouwt het verzoek tot verlenging daarom als een nieuw verzoek en ziet geen ruimte om af te wijken van het oordeel van het hof.

Feiten en omstandigheden

De minderjarige is onder toezicht gesteld van de gecertificeerde instelling (GI) tot 24 februari 2023 en is tot diezelfde datum door de rechtbank uit huis geplaatst, maar daaraan is geen uitvoering gegeven. De minderjarige woont nog bij de moeder.

De GI verzoekt de kinderrechter van de rechtbank om verlenging van beide maatregelen. Op 9 februari 2023 vindt de mondelinge behandeling plaats. Vlak ervoor werd bekend dat het hof op dezelfde dag in hoger beroep de beschikking ‘machtiging uithuisplaatsing’ heeft vernietigd met ingang van 9 februari 2023 en een nieuw verzoek heeft afgewezen. Tijdens de mondelinge behandeling bij de kinderrechter licht de GI toe dat zij vindt dat het hof de thuissituatie bij de moeder onvoldoende heeft meegewogen in haar beslissing. Het gaat volgens de GI beter, maar niet goed genoeg en daarom is een machtiging tot uithuisplaatsing noodzakelijk. De moeder verzoekt de verzochte machtiging tot uithuisplaatsing af te wijzen dan wel aan te houden, omdat de minderjarige zich positief ontwikkelt.

Beoordeling en motivering

De rechtbank oordeelt dat nog steeds is voldaan aan de wettelijke criteria voor ondertoezichtstelling en verlengt deze daarom voor de duur van een jaar. Tegen het verzoek om verlenging is ook geen verweer gevoerd door de moeder.

Gelet op de beschikking van het hof was er op het moment van de mondelinge behandeling geen sprake meer van een machtiging tot uithuisplaatsing. De kinderrechter van de rechtbank beschouwt het verzoek van de GI ten aanzien van de verlenging van de machtiging tot

uithuisplaatsing daarom als een nieuw verzoek.

Ter beoordeling daarvan haalt de kinderrechter de beschikking van het hof d.d. 9 februari 2023 aan. Daarin oordeelt het hof dat een machtiging tot uithuisplaatsing per die datum niet meer noodzakelijk is omdat de minderjarige zich positief ontwikkelt. Het hof vindt dat een langere uithuisplaatsing schade zou toebrengen aan deze positieve ontwikkeling van minderjarige.

De kinderrechter constateert dat de GI bij de mondelinge behandeling geen nieuwe feiten naar voren heeft gebracht die niet bij het hof aan de orde zijn gekomen. Mede gelet op het feit dat de uitspraak van het hof op de dag is gedaan dat ook de mondelinge behandeling bij de kinderrechter plaatsvond, is de kinderrechter van oordeel dat er geen ruimte is om nu anders te beslissen dan het hof. Zij wijst het verzoek van de GI om die reden dan ook af.

De kinderrechter onderstreept tot slot wat ook het hof heeft benadrukt: de minderjarige kan alleen thuis blijven wonen als de positieve ontwikkelingen zich zullen blijven voorzetten.

Conclusie

De kinderrechter verlengt de ondertoezichtstelling van de minderjarige tot 24 februari 2024, verklaart deze beschikking tot zover uitvoerbaar bij voorraad en wijst het overige af.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 09-02-2023

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2023:616

Zaaknummer: C/16/550824 / JE RK 22-63

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Bekrachtiging vernietiging erkenning. Het in stand blijven van contact tussen de minderjarige en de man is belangrijker voor de minderjarige dan het hebben van de man als juridisch ouder (art. 8 EVRM; art. 3 IVRK).

De feiten

De minderjarige is geboren tijdens het huwelijk van de moeder en de heer X. De heer X is niet de biologische vader van de minderjarige. Bij beschikking van de rechtbank Oost-Brabant van 30 augustus 2016 is de ontkenning van het vaderschap van de heer X gegrond verklaard. Op 8 december 2016 is de gegrondverklaring ontkenning vaderschap als latere vermelding aan de geboorteakte van de minderjarige gehecht.

De moeder en de man hebben een affectieve relatie met elkaar gehad en hebben van oktober 2014 tot november 2018 met elkaar samengewoond. Op 14 december 2016 heeft de man met toestemming van de moeder, de minderjarige erkend. Uit een DNA-onderzoek uitgevoerd in februari 2021 is gebleken dat de man niet de biologische vader van de minderjarige is. Bij de bestreden beschikking is het verzoek van de moeder om de erkenning van de minderjarige door de man te vernietigen, toegewezen. De rechtbank heeft daartoe – samengevat – overwogen dat vaststaat dat de moeder door dwaling is bewogen om de man toestemming tot de erkenning te geven en dat de moeder binnen een jaar nadat zij deze dwaling heeft ontdekt, het verzoek tot vernietiging heeft ingediend.

De standpunten in hoger beroep

De bijzondere curator is namens de minderjarige in hoger beroep gekomen. De bijzondere curator voert aan dat de moeder niet-ontvankelijk is in haar verzoek, omdat ze het verzoek tot vernietiging van de erkenning heeft ingediend meer dan een jaar nadat ze de dwaling heeft ontdekt. Voor zover het hof van oordeel is dat de moeder ontvankelijk is in haar verzoek, stelt de bijzondere curator zich op het standpunt dat de vernietiging van de erkenning niet in het belang van de minderjarige is. Voor een erkenning is niet vereist dat de erkenner de biologische vader is. Indien de vernietiging van de erkenning wordt gehandhaafd, heeft de

minderjarige geen juridische vader meer. De man is bovendien niet zomaar een (willekeurige) vader voor de minderjarige, maar hij is de persoon aan wie de minderjarige is gehecht.

Ten aanzien van de ontvankelijkheid van haar verzoek stelt de moeder zich op het standpunt dat de rechtbank terecht en op goede gronden niet de datum van de uitslag van de DNA-thuistest als uitgangspunt heeft genomen, maar officiële, rechtsgeldige test bij het CWZ. De rechtsgeldige test is afgenomen op 8 april 2021 en pas op het moment dat de moeder met de uitslag van deze test bekend werd, wist zij met 100% zekerheid dat de man niet de biologische vader van de minderjarige is.

De moeder is van mening dat de vernietiging van de erkenning door de man wel in het belang van de minderjarige is en dat het juist schadelijk is voor de minderjarige indien de erkenning in stand zou blijven. De minderjarige is op de hoogte gebracht van het feit dat de man niet zijn biologische vader is. Logischerwijs heeft hij hier verdriet van gehad. De man wil geen actieve rol meer hebben in de opvoeding maar heeft nog wel regelmatig goed contact met de minderjarige. De minderjarige is inmiddels steeds meer gewend aan deze situatie. De man heeft tijdens de mondelinge behandeling aangegeven dat het goed gaat met de minderjarige. Het heeft rust gecreëerd dat hij nu bij de moeder woont en er geen co-ouderschap meer is. De man heeft de rol van opvoeder losgelaten en is en blijft als 'hartenpapa' betrokken bij de minderjarige.

Beoordeling

Evenals de rechtbank is het hof van oordeel dat de moeder het verzoek tot vernietiging van de erkenning tijdig na het ontdekken van de dwaling heeft ingediend.

Het hof komt aldus toe aan de vraag of de erkenning vernietigd dient te worden. Vast staat dat de man niet de biologische vader is van de minderjarige en dat aan de voorwaarde voor vernietiging op grond van de wet is voldaan. Om te kunnen beoordelen of de inmenging noodzakelijk en proportioneel is moeten in het licht van de omstandigheden van het geval de belangen van de minderjarige, de moeder en de man tegen elkaar te worden afgewogen. De belangen van de minderjarige dienen hierbij de eerste overweging te vormen (art. 3 IVRK).

Nadat de resultaten van het DNA-onderzoek bekend waren is de minderjarige hiervan door de moeder en de man op de hoogte gesteld. Hij heeft vervolgens hulp gehad om te accepteren dat de man niet zijn biologische vader is. Sindsdien is het contact weliswaar veranderd in frequentie en inhoud, maar is er nog steeds sprake van een warme band tussen de man en de minderjarige. De minderjarige heeft zich gevoegd naar deze veranderingen en de situatie is rustig en stabiel.

Verder geldt in zijn algemeenheid dat het in het belang van kinderen is om – indien mogelijk – twee juridische ouders te hebben. Het hof acht in dit geval echter de kans reëel dat de relatie tussen de moeder en de man onder druk komt te staan indien de man de juridisch vader van de minderjarige blijft, terwijl hij en de moeder dat beiden niet willen. Gelet op al deze omstandigheden is het in stand blijven van het goede contact tussen de minderjarige en de man belangrijker voor de minderjarige dan het hebben van de man als juridisch ouder en is het familie- en gezinsleven van de minderjarige bij vernietiging van de erkenning voldoende beschermd.

Het hof heeft nog veel vragen over de biologische vader van de minderjarige en de mogelijkheden die er al dan niet zijn met betrekking tot statusvoorlichting en erkenning. De moeder neemt hierin een afwachtende houding aan en het hof raadt haar aan om samen met een hulpverleningsinstantie te onderzoeken wat in dit kader het meest in het belang van de minderjarige is.

Conclusie

Het hof bekrachtigt de beschikking van de rechtbank waarin is bepaald dat de erkenning wordt vernietigd.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 15-06-2023

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2023:1973

Zaaknummer: 200.321.793_01

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Verzoek adoptie meerderjarige pleegdochter door voormalige pleegmoeder. De rechtbank wijst het verzoek af, omdat onvoldoende is gebleken dat sprake is van zeer bijzondere omstandigheden die rechtvaardigen dat het bepaalde in artikel 1:228 lid 1 aanhef en onder a BW terzijde wordt gesteld.

De feiten

De meerderjarige is tot 2008 opgegroeid bij de moeder en twee oudere halfzussen. In 2008 zijn de meerderjarige en haar halfzussen onder toezicht gesteld en uit huis geplaatst. Na een kort verblijf in een leefgroep is de meerderjarige in 2009 geplaatst in het pleeggezin van verzoekster en haar echtgenoot. De meerderjarige heeft vanaf dat moment onafgebroken in het pleeggezin gewoond tot 2013. De moeder is in 2013 ontheven van het gezag, Bureau Jeugdzorg Limburg is benoemd tot voogd. In 2013 is de meerderjarige geplaatst in een instelling voor diagnostiek en behandeling. Na deze behandelplek heeft zij vanaf 2015 in een pleeggezin verbleven en vervolgens in een gastgezin. Daarna is zij in 2019 begeleid gaan wonen. Sinds 2020 woont de meerderjarige daar zelfstandig.

De verzoekster is na de plaatsing van meerderjarige buiten het pleeggezin steeds een rol blijven spelen in haar leven. Na de plaatsing in een instelling is er eerst telefonisch contact geweest, in een latere fase ging de meerderjarige eenmaal per twee weken op bezoek bij verzoekster. Na afronding van de behandeling, te weten vanaf het moment dat de meerderjarige in een gezinshuis woonde, logeerde zij regelmatig bij verzoekster en ging zij ook mee op familiebezoek. Zij verzoekt in onderhavige procedure de adoptie uit te spreken van de meerderjarige door verzoekster en te verstaan dat de geslachtsnaam van de meerderjarige met de adoptie niet zal wijzigen.

Beoordeling en motivering

De rechtbank bepaalt aan de hand van artikel 1:227 en 228 BW of aan de voorwaarden voor adoptie is voldaan. Op grond van laatstgenoemd artikel geldt onder meer dat de te adopteren persoon op de dag van het verzoek minderjarig moet zijn. In dit geval is daarvan geen sprake

waardoor adoptie naar nationaal recht niet mogelijk is. De rechtbank acht van belang daarbij op te merken dat de Hoge Raad (en meer recentelijk de wetgever) strikt vasthouden aan het minderjarigheidsvereiste (HR 25 januari 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY5053).

Volgens de rechtbank kan dit anders zijn indien de weigering tot adoptie leidt tot een ongeoorloofde inmenging in het gezins- of familieleven of privéleven van verzoekster en/of de meerderjarige, zoals bedoeld in artikel 8 lid 1 en 2 EVRM.

Het is vaste rechtspraak dat aan artikel 8 lid 1 EVRM geen recht op adoptie kan worden ontleend. Het uitgangspunt dat adoptie slechts mogelijk is als wordt voldaan aan de door de nationale wet daaraan gestelde eisen, levert dus op zichzelf gezien geen ongeoorloofde inbreuk op een door artikel 8 lid 1 EVRM beschermd recht op. Aan artikel 8 lid 1 EVRM kan wel het recht op bescherming van het gezinsleven tussen (pleeg)ouders en een door hen in hun gezin opgenomen kind worden ontleend. Alleen als sprake is van zeer bijzondere omstandigheden is het gerechtvaardigd om de dwingendrechtelijke (nationale) bepalingen terzijde te stellen. De rechtbank is van oordeel dat de door verzoekster gestelde bijzondere omstandigheden onvoldoende zijn om te rechtvaardigen dat de dwingendrechtelijke bepaling van artikel 1:228 lid 1 aanhef en onder a BW terzijde wordt gesteld.

Verzoekster heeft als eerste bijzondere omstandigheid gesteld dat zij de meerderjarige gedurende lange tijd, feitelijk dertien jaar, heeft verzorgd en opgevoed en dat zij zich in alle opzichten hebben gedragen als volwaardige familieleden met de daarbij behorende gezinsrollen. De rechtbank constateert dat de betrokkenheid van verzoekster en de meerderjarige op elkaar en de warme band die zij met elkaar ervaren, is gebleven. Maar, die lange verzorgingstermijn en die wederzijdse betrokkenheid vormen naar het oordeel van de rechtbank op zichzelf geen zeer bijzondere omstandigheid die een afwijking van het minderjarigheidsvereiste rechtvaardigt. Het is immers niet ongebruikelijk dat een pleegouder en een pleegkind (en de andere gezinsleden) een dergelijke verbondenheid en (familie)band ontwikkelen.

Als tweede bijzondere omstandigheid heeft verzoekster gesteld dat zij eerder een verzoek wilde doen tot adoptie van de meerderjarige, maar dat dit niet mogelijk was vanwege de relatie tussen verzoekster en de meerderjarige als pleegouder en pleegkind. Die stelling past naar het oordeel van de rechtbank meer bij een toelichting van de reden voor de overschrijding van de minderjarigheidstermijn en vormt op zichzelf geen zeer bijzondere omstandigheid.

Ook de derde en vierde bijzondere omstandigheid die verzoekster heeft gesteld, namelijk dat de meerderjarige een zwaarwegend belang heeft bij de adoptie omdat zij nu feitelijk niemand

heeft en dat de adoptie de meerderjarige als jongmeerderjarige in staat zal stellen de groei naar volwassenheid te maken en een (zeer) ingrijpend hoofdstuk uit haar leven af te sluiten, zijn niet onderbouwd. Het gaat goed met de meerderjarige, zij ervaart steun van verzoekster en haar gezin en heeft zij met het afronden van haar opleiding en haar eigen woonplek de overgang naar volwassenheid kunnen maken.

Conclusie

De rechtbank wijst de verzoeken af.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 06-06-2023

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2023:3010

Zaaknummer: C/01/387523 / FA RK 22-5110

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank wijst de voornamswijziging af. Artikel 8 EVRM.

Feiten en omstandigheden

De man, geboren in 2001, heeft verzocht zijn voornaam te wijzigen. Hij heeft gesteld dat hij een zwaarwegend belang heeft bij zijn verzoek. Volgens hem is wijziging noodzakelijk om de continue bron van ergernissen, boosheid en psychische hinder te doorbreken. Al zijn hele leven wordt hij geconfronteerd met het foutief en verschillend schrijven en uitspreken van zijn naam en moet hij dus uitleggen hoe zijn naam gespeld en uitgesproken moet worden en daar ondervindt hij psychische hinder van. De man wil zijn huidige naam als tweede naam gebruiken zodat deze naam, die zijn ouders hem hebben gegeven, niet verdwijnt en zodat hij dit deel van zijn identiteit behoudt. Volgens hem is de gewenste naam makkelijker uit te spreken dan zijn oorspronkelijke naam.

Beoordeling en motivering

Ingevolge artikel 1:4 lid 4 eerste en tweede volzin BW kan op verzoek van de betrokken persoon of zijn wettelijke vertegenwoordiger wijziging van de voornaam worden gelast door de rechtbank. De wijziging geschiedt doordat van de beschikking een latere vermelding aan de akte van geboorte wordt toegevoegd, overeenkomstig artikel 1:20a lid 1 BW. Voor een dergelijke wijziging moet een voldoende zwaarwichtig belang bestaan.

Voornamen zijn een middel om personen binnen hun familie en in het maatschappelijk verkeer te identificeren. Daarom vallen voornamen onder het begrip 'privéleven en familie- en gezinsleven' in de zin van artikel 8 EVRM. Voor wijziging van de voornaam moet voldoende zwaarwichtig belang bestaan. Het persoonlijk belang van de betrokkene moet afgewogen worden tegen het belang dat het rechtsverkeer heeft bij een zo hoog mogelijke mate van consistentie in namen. Bepalend bij de vraag of weigering om een bepaalde voornaam toe te kennen een ongerechtvaardigde inmenging oplevert, is de mate van ongemak of overlast die de betrokkene hiervan ondervindt. Daarbij moeten alle feiten en omstandigheden worden meegewogen, waaronder ook de vraag of het voor de betrokkene feitelijk toch mogelijk is de gewenste voornamen te voeren.

De rechtbank is van oordeel dat de man onvoldoende aannemelijk heeft gemaakt dat hij een zwaarwichtig belang heeft bij wijziging van zijn voornamen. Hij heeft immers verklaard dat hij minder psychische hinder ondervindt van de oorspronkelijke naam sinds hij in het dagelijks sociaal verkeer de gewenste naam gebruikt, doordat hij zich meer kan openstellen voor anderen en meer sociale contacten heeft dan toen hij de oorspronkelijke naam gebruikte. Verder heeft hij gesteld dat hij geen last heeft van het feit dat in zijn paspoort nog wel de oorspronkelijke naam staat, al zou hij het fijner vinden als daar ook 'gewenste naam oorspronkelijke naam' in zou staan. Hij is ook niet consistent in zijn verklaringen over het ondervinden van hinder bij de (foutieve) schrijfwijze van zijn naam. Het is niet duidelijk waarom het verkeerd schrijven van de oorspronkelijke naam wel vervelend voor de man is en het verkeerd schrijven van de gewenste naam niet. Het was de man klaarblijkelijk niet bekend dat de door hem gekozen naam van zijn vader met een diakriet werd geschreven. Nu de man een goede uitspraak van zijn naam belangrijker vindt dan het goed schrijven van zijn naam, ziet de rechtbank niet dat hij in de praktijk last zal hebben van het gebruiken van de gewenste naam terwijl hij officieel de oorspronkelijke naam draagt. Dat de man een andere roepnaam gebruikt dan zijn officiële naam is ook niet ongebruikelijk in Nederland. Toewijzing van het verzoek van de man zal ten slotte niet leiden tot het verdwijnen van de oorspronkelijke naam, waarmee wordt bevestigd dat de man niet zodanige psychische hinder ervaart van deze naam dat hij een zwaarwegend belang heeft bij wijziging van zijn voornaam en met toewijzing van het verzoek los kan komen van deze hinder. De rechtbank zal het verzoek op grond van al het voorgaande afwijzen.

Conclusie

De rechtbank wijst het verzoek af.

Instantie: Rechtbank Overijssel

Datum uitspraak: 30-09-2022

ECLI: ECLI:NL:RBOVE:2022:4088

Zaaknummer: C/08/280322 / FA RK 22-1056

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Echtscheiding. Curatele. Artikel 1:153 lid 2 BW. Ontvankelijkheid in cassatie. Kan een onder curatele gestelde zonder toestemming van zijn curator in echtscheidingsprocedure pensioenverweer voeren?

Feiten en omstandigheden

De man is onder curatele gesteld wegens zijn lichamelijke of geestelijke toestand en wegens gewoonte van drankmisbruik. De vrouw heeft een verzoek tot echtscheiding ingediend. De man heeft zich daartegen verzet en het 'pensioenverweer' van artikel 1:153 BW gevoerd. De curator van de man heeft de rechtbank laten weten dat zij de man geen toestemming verleent voor het voeren van verweer voor zover dat van vermogensrechtelijke aard is. De rechtbank heeft de echtscheiding uitgesproken. Ten aanzien van het pensioenverweer heeft zij overwogen dat dit een vermogensrechtelijk karakter heeft en dat de ondercuratelestelling eraan in de weg staat dat de man zelf dit verweer voert. De man heeft hoger beroep ingesteld. De curator heeft het hof laten weten dat zij de man geen toestemming verleent voor het voeren van beroep over kwesties van vermogensrechtelijke aard. Het hof heeft de beschikking van de rechtbank bekrachtigd. Het heeft geoordeeld dat het huwelijk van partijen duurzaam is ontworcht en dat het vermogensrechtelijke karakter van het pensioenverweer eraan in de weg staat dat de man dat verweer zelf voert. Evenals de rechtbank oordeelt het hof dat de man daarom niet-ontvankelijk is in zijn pensioenverweer. De man, die in cassatie is gegaan, klaagt dat het hof heeft miskend dat hij, nu hij als verweerder in de echtscheidingsprocedure mag optreden, alle mogelijke verweren mag voeren, waaronder het pensioenverweer.

Parket bij de Hoge Raad 14 april 2023, ECLI:NL:PHR:2023:428

Inleiding en juridisch kader

Het draait om de vragen of de man zonder toestemming van de curator (i) in feitelijke instanties een pensioenverweer ex artikel 1:153 BW kon voeren en (ii) tegen het ontkennende oordeel van het hof cassatieberoep kan instellen.

Pensioenverweer (art. 1:153 BW)

Naast het verweer dat duurzame ontwrichting ontbreekt kan tegen het echtscheidingsverzoek een financieel verweer worden gevoerd. Artikel 1:153 lid 1 BW bepaalt dat indien als gevolg van echtscheiding een bestaand vooruitzicht op uitkeringen aan de andere echtgenoot na vooroverlijden van de verzoekende echtgenoot zou teloorgaan of in ernstige mate zou verminderen, en de andere echtgenoot daarom verweer voert tegen het echtscheidingsverzoek, dit verzoek niet kan worden toegewezen voordat daaromtrent een voor beide echtgenoten billijke voorziening is getroffen. Voert de andere echtgenoot op goede gronden zo'n pensioenverweer, dan kan de echtscheiding dus pas worden uitgesproken als ter zake een voorziening is getroffen. Hiermee wordt voorkomen dat de verwerende echtgenoot bij vooroverlijden van de verzoekende echtgenoot slecht verzorgd achterblijft.

Curatele

De curator is binnen zijn wettelijke taken de wettelijk vertegenwoordiger van de onder curatele gestelde in en buiten rechte (art. 1:386 lid 1 jo. 1:337 lid 1 BW). Curatele leidt ertoe dat de onder curatele gestelde onbekwaam is rechtshandelingen te verrichten, tenzij de wet anders bepaalt (art. 1:381 lid 2 BW). Dit geldt in beginsel voor alle rechtshandelingen. Een algemene uitzondering op de handelingsonbekwaamheid geeft artikel 1:381 lid 3 BW: de onder curatele gestelde is bekwaam rechtshandelingen te verrichten met toestemming van zijn curator, voor zover deze bevoegd is die rechtshandeling voor de curandus te verrichten. De Hoge Raad heeft recentelijk bevestigd dat de algemene handelingsonbekwaamheid van artikel 1:381 lid 2 BW meebrengt dat de onder curatele gestelde onbekwaam is tot het zelfstandig optreden in rechte voor zover de wet niet anders bepaalt. De onder curatele gestelde is wel procesbekwaam indien het gaat om zaken van curatele (art. 1:381 lid 6 BW) of de curator toestemming heeft verleend voor het optreden in rechte (art. 1:381 lid 3 BW) (HR 15 juli 2022, ECLI:NL:HR:2022:1113, NJ 2022/360). Een derde uitzondering op de regel van handelingsonbekwaamheid geldt voor degene die wegens gewoonte van drank- of drugsmisbruik onder curatele is gesteld. Deze blijft bekwaam tot het verrichten van familierechtelijke handelingen, voor zover de wet niet anders bepaalt (art. 1:382 BW). Onder 'familierechtelijke handelingen' vallen niet de rechtshandelingen op het gebied van het huwelijksvermogensrecht. Volgens de wetgever valt onder de 'familierechtelijke handelingen' waartoe de wegens gewoonte van drank- of drugsmisbruik onder curatele gestelde bekwaam blijft (art. 1:382 BW) ook het als verzoeker of verweerder optreden in een echtscheidingsprocedure (TM, Parl. Gesch. BW Boek 1, p. 705). De Hoge Raad heeft overwogen dat de strekking van de curatele wegens (toen nog) verkwisting – bescherming van de onder curatele gestelde wegens gebleken ongeschiktheid tot waarneming van zijn vermogensbelangen – meebrengt dat de wet geacht moet worden de onder curatele gestelde bekwaam te laten tot handelingen van 'zuiver familierechtelijke aard', zoals een verzoek tot

echtscheiding. Daaraan doet niet af dat zo'n handeling vermogensrechtelijke gevolgen kan hebben, omdat ten aanzien daarvan de curatele zich weer kan doen gelden (HR 12 november 1954, ECLI:NL:HR:1954:35, *NJ* 1954/775). Voor de wegens lichamelijke of geestelijke toestand onder curatele gestelde geldt de uitzondering van artikel 1:382 BW niet. Wel is door de Hoge Raad ook voor deze onder curatele gestelde een (als wettelijke uitzondering in de zin van art. 1:381 lid 2 BW aangemerkte) uitzondering op de handelingsonbekwaamheid gemaakt. Parallel aan de bijzondere regeling voor het aangaan van een huwelijk door een wegens geestelijke stoornis onder curatele gestelde (art. 1:38 BW) die meebrengt dat een onder curatele gestelde niet onbekwaam is een huwelijk te sluiten, heeft de Hoge Raad beslist dat het antwoord op de vraag of iemand die wegens geestelijke stoornis onder curatele staat, zelf bekwaam is een echtscheidingsverzoek te doen, daarvan afhankelijk is of betrokkene in staat is zijn wil daaromtrent te bepalen en de betekenis van zo'n verzoek te begrijpen. Is hij daartoe niet in staat dan moet hij niet-ontvankelijk worden verklaard. De Hoge Raad bevestigde dat de curator niet als vertegenwoordiger van de onder curatele gestelde een echtscheidingsverzoek kan indienen om de reden dat een dergelijke beslissing een hoogstpersoonlijk karakter heeft (HR 28 maart 1980, ECLI:NL:HR:1980:AC6859, *NJ* 1980/378). De lijn van deze beschikking doortrekkend wordt in de literatuur bepleit dat indien de onder curatele gestelde in staat moet worden geacht zijn bij het echtscheidingsverzoek betrokken belangen te overwegen, niet in te zien valt waarom de curator, optredend voor de onder curatele gestelde als verweerder, zich daaraan niet zou mogen conformeren.

Bespreking van het cassatieberoep

De algemene handelingsonbekwaamheid van artikel 1:381 lid 2 BW brengt mee dat de onder curatele gestelde onbekwaam is tot het zelfstandig optreden in rechte, voor zover de wet niet anders bepaalt. Er is geen sprake van een wettelijke uitzondering op de voet van artikel 1:381 lid 6 BW (zaak van curatele) of artikel 1:381 lid 3 BW (toestemming curator). Tot uitgangspunt dient dat de man onder curatele is gesteld op grond van zowel zijn lichamelijke of geestelijke toestand als gewoonte van drankmisbruik. De ondercuratelestelling op grond van gewoonte van drankmisbruik staat niet in de weg aan de bekwaamheid van de man om op te treden als verweerder in een echtscheidingsprocedure. Artikel 1:382 BW biedt daarvoor de wettelijke grondslag. Verder lijkt het, in lijn met de beschikking van de Hoge Raad van 1980, verdedigbaar om aan te nemen dat ook de wegens lichamelijke of geestelijke toestand onder curatele gestelde bekwaam is om op te treden als verweerder tegen een echtscheidingsverzoek, mits hij in staat is om zijn wil daaromtrent te bepalen en de betekenis van het verzoek te begrijpen. Evenals de bekwaamheid tot het doen van een echtscheidingsverzoek door de Hoge Raad is aangemerkt als een uit artikel 1:38 BW voortvloeiende en daarmee wettelijke uitzondering als bedoeld in het slot van artikel 1:381 lid

2 BW, zou ook de van die bekwaamheid af te leiden bekwaamheid tot het voeren van verweer tegen een echtscheidingsverzoek kunnen worden aangemerkt als een (indirecte) wettelijke uitzondering als bedoeld in artikel 1:381 lid 2 BW. Uit het voorgaande volgt dat de man, ongeacht de grond voor de curatele, in beginsel bekwaam is om op te treden als verweerder in een echtscheidingsprocedure. Echter, uit het juridisch kader kan worden afgeleid dat het te voeren verweer 'zuiver familierechtelijk' respectievelijk 'hoogstpersoonlijk' van aard moet zijn. Vermogensrechtelijke verweren kunnen door de onder curatele gestelde niet zelfstandig worden gevoerd. Dit betekent dat de man in feitelijke instanties wel bekwaam was om als hoogstpersoonlijk verweer tegen de verzochte echtscheiding aan te voeren dat geen sprake is van duurzame ontwrichting van het huwelijk. Hij was echter niet bekwaam om een vermogensrechtelijk verweer als het pensioenverweer te voeren. Het hof heeft hem daarin terecht niet-ontvankelijk verklaard. Het voorgaande brengt mee dat er ook geen (indirecte) wettelijke grondslag bestaat voor bekwaamheid tot het instellen van cassatieberoep tegen de beslissing van het hof met betrekking tot het pensioenverweer.

Conclusie advocaat-generaal

De conclusie van de advocaat-generaal strekt tot niet-ontvankelijkverklaring van de man in zijn cassatieberoep.

Beoordeling en motivering

Volgens artikel 1:381 lid 2 BW is de onder curatele gestelde onbekwaam rechtshandelingen te verrichten voor zover de wet niet anders bepaalt. Deze algemene handelingsonbekwaamheid brengt mee dat de onder curatele gestelde onbekwaam is tot het zelfstandig optreden in rechte, voor zover de wet niet anders bepaalt (HR 15 juli 2022, ECLI:NL:HR:2022:1113). Een onder curatele gestelde is wel bekwaam rechtshandelingen te verrichten met toestemming van zijn curator, voor zover deze bevoegd is die rechtshandelingen voor de onder curatele gestelde te verrichten (art. 1:381 lid 3 BW).

Artikel 1:382 BW bevat een uitzondering zoals bedoeld aan het slot van artikel 1:381 lid 2 BW: hij die uit hoofde van gewoonte van drank- of drugsmisbruik onder curatele is gesteld, blijft bekwaam tot het verrichten van familierechtelijke handelingen voor zover de wet niet anders bepaalt. Onder 'familierechtelijke handelingen' in de zin van artikel 1:382 BW valt het als verzoeker of verweerder optreden in een echtscheidingsprocedure, maar daaronder vallen niet rechtshandelingen op het gebied van het huwelijksvermogensrecht. Uit de rechtspraak van de Hoge Raad volgt dat ook degene die wegens lichamelijke of geestelijke toestand onder curatele is gesteld, zelf een echtscheidingsverzoek kan indienen indien hij in staat is zijn wil daarover te bepalen en de betekenis van het verzoek te begrijpen (HR 28 maart 1980,

ECLI:NL:HR:1980:AC6859). Dit houdt verband met het hoogstpersoonlijke karakter en de zuiver familierechtelijke aard van een verzoek tot echtscheiding (HR 28 maart 1980, ECLI:NL:HR:1980:AC6859 en HR 12 november 1954, ECLI:NL:HR:1954:35). In lijn daarmee kan degene die wegens lichamelijke of geestelijke toestand onder curatele is gesteld ook zelf tegen een verzoek tot echtscheiding verweer voeren, indien hij in staat is zijn wil daarover te bepalen en de betekenis van het verzoek en van het voeren van verweer daartegen kan begrijpen. Hij heeft daarvoor geen toestemming van zijn curator nodig. Hetgeen hiervoor is overwogen geldt evenwel niet voor het voeren van het pensioenverweer zoals bedoeld in artikel 1:153 lid 1 BW. Dit verweer strekt ter bescherming van een bestaand vooruitzicht op uitkeringen aan de andere echtgenoot na vooroverlijden van de echtgenoot die de echtscheiding verzoekt en is daarmee zuiver financieel van aard. Het voeren van dit vermogensrechtelijke verweer kan niet worden aangemerkt als een familierechtelijke handeling in de zin van artikel 1:382 BW, noch als een verweer van zuiver familierechtelijke aard als bedoeld in de vermelde rechtspraak. Een onder curatele gestelde is daarom zonder toestemming van zijn curator niet bekwaam om dit verweer te voeren.

Gelet hierop kon de man de cassatieklachten niet zelfstandig aanvoeren zonder toestemming van de curator. Het aanvoeren van deze klachten moet immers op een lijn worden gesteld met het voeren van het pensioenverweer. Nu deze toestemming ontbreekt, moet de man niet-ontvankelijk worden verklaard in zijn beroep.

Conclusie Hoge Raad

De Hoge Raad verklaart de man niet-ontvankelijk in zijn beroep.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 23-06-2023

ECLI: ECLI:NL:HR:2023:949

Zaaknummer: 22/02762

Rechters: M.V. Polak, T.H. Tanja-van den Broek, H.M. Wattendorff, F.J.P. Lock en A.E.B. ter Heide

Advocaten: K. Aantjes en C.G.A. van Stratum

Wetsartikelen: 1:381 BW, 1:382 BW en 1:153 BW

RECHTSPRAAK

Dwaling bij aangaan alimentatieovereenkomst. Het gaat in deze zaak om de vraag of de man een betalingsverplichting heeft jegens de vrouw op grond van een onderling gesloten overeenkomst.

Feiten en omstandigheden

Man en vrouw hebben negentien jaar een affectieve relatie gehad. Zij hebben in 2013 een samenlevingsovereenkomst getekend bij de notaris waarin stond dat zij sinds 1 oktober 2013 samen gingen wonen. De relatie is in november 2017 geëindigd en vanaf december 2017 geeft de man de vrouw maandelijks € 400 voor levensonderhoud.

In opdracht van de vrouw heeft haar advocaat een overeenkomst opgesteld zonder dat de advocaat contact heeft gehad met de man. De overeenkomst is in juli 2018 door partijen ondertekend en staat op briefpapier van de advocaat. Hierin staat over de hoogte van de alimentatie, dat met ingang van 1 december 2017 de man de vrouw € 400 bruto per maand betaalt voor haar levensonderhoud, dat partijen overeenkomen dat van de wettelijke termijnen wordt afgeweken en dat de alimentatieverplichting vervalt na overlijden van de man of vrouw. Ook bevat de overeenkomst een niet-wijzigingsbeding: 'partijen komen overeen dat de vermelde afgesproken alimentatie niet door de rechter kan worden gewijzigd, tenzij er sprake is van zeer ingrijpende wijziging van omstandigheden naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid'.

Vanaf december 2019 heeft de man geen betalingen meer verricht aan de vrouw. Op 30 december 2019 heeft de man per WhatsApp het volgende aan de vrouw geschreven: '(...) wat het geld betreft zal ik altijd nakomen maak je daar geen zorgen om zodra ik mijn geld krijg kom ik het brengen (...)’ en '(...) het is geen onwil dat ik je nog geen geld heb overgemaakt maar ik had onvoorziene onkosten en ik ben er mee bezig om het spoedig mogelijk over te maken. het heb de aandacht’. Bij brief van 29 januari 2020 heeft de man via zijn advocaat aan de vrouw bericht dat hij de overeenkomst op grond van dwaling buitengerechtelijk vernietigt, stopt met betalen en het reeds betaalde terugvordert. De advocaat van de vrouw heeft de man in gebreke gesteld en hem verzocht de achterstallige bijdrage van € 1.600 alsnog te voldoen en de maandelijkse betaling te hervatten. De man heeft niets meer betaald en de vrouw niets

terugbetaald.

Beoordeling

De rechtbank heeft in het bestreden vonnis de vordering van de vrouw afgewezen en de vordering van de man om voor recht te verklaren dat de overeenkomst is vernietigd op grond van dwaling toegewezen. Zijn vordering om terugbetaling van reeds betaalde bedragen door de vrouw is afgewezen. De vrouw is in hoger beroep gekomen omdat volgens haar de rechtbank ten onrechte heeft geoordeeld dat de man heeft gedwaald. De man voert verweer.

Tussen partijen is niet in geschil dat de man, vanaf de relatiebreuk, € 400 per maand aan de vrouw betaalde. In juli 2018 is een betalingsverplichting voor de man ontstaan door ondertekening van een overeenkomst tussen ex-samenlevers voor wie geen wettelijke verplichting tot partneralimentatie bestaat. Ook voor de overeengekomen duur van de verplichting bestaat geen wettelijke basis.

De man heeft een beroep gedaan op dwaling. Artikel 6:228 lid 1 aanhef en onder a en b BW bepaalt dat een overeenkomst die tot stand is gekomen onder invloed van dwaling en bij een juiste voorstelling van zaken niet zou zijn gesloten, vernietigbaar is indien de dwaling is te wijten aan een inlichting van de wederpartij tenzij deze mocht aannemen dat de overeenkomst ook zonder deze inlichting zou worden gesloten, of indien de wederpartij in verband met wat zij over de dwaling wist of behoorde te weten, de dwalende had moeten inlichten.

Het hof oordeelt dat de rechtbank op juiste gronden dwaling aanneemt. De man voert aan dat de vrouw hem voorspiegelde dat hij wettelijk verplicht was om in haar levensonderhoud te voldoen. Hij betaalde omdat de vrouw zei dat dit moest en omdat hij een advocatenbrief zag waarin stond dat hij moest betalen. Hij stopte met betalen omdat hij het financieel niet meer kon opbrengen. Uit de stukken komt onvoldoende naar voren dat hij de overeenkomst heeft voorgesteld.

Integendeel, het initiatief tot de overeenkomst lag bij de vrouw. De vrouw liet de afspraak door haar advocaat op papier zetten. Daarna heeft zij de man uitleg gegeven over de alimentatie en tegen hem gezegd dat het op papier kwam te staan in verband met de Belastingdienst. Dat de man zelf zou hebben aangeboden om € 400 per maand te betalen, brengt niet mee dat hij ook een overeenkomst met verstrekende verplichtingen voorstelde.

De vrouw heeft onvoldoende weersproken dat zij de man voorhield wettelijk verplicht te zijn bij te dragen in haar levensonderhoud. De overeenkomst is opgesteld door een advocaat, met juridische terminologie, zoals 'wettelijke termijnen' en 'alimentatieverplichting' en op

briefpapier van een advocaat, waardoor de vrouw de indruk wekte dat hij moest tekenen wegens een wettelijke verplichting tot betalen, en dat hij dat niet zou hebben gedaan, indien hij wist dat deze indruk onjuist was. Het beroep op dwaling slaagt.

Het doet niet ter zake dat de man een adviseur had kunnen inschakelen: de redelijkheid en billijkheid verzetten zich ertegen dat de dwaling voor rekening van de dwalende blijft, indien deze afging op mededelingen van de wederpartij. Evenmin doet ter zake dat hij de overeenkomst ruim een jaar is nagekomen: hij dacht dat hij wel moest. Pas na ingewonnen juridisch advies, werd hem duidelijk dat er geen betalingsverplichting bestond.

De vrouw heeft onvoldoende onderbouwd dat geen sprake is van een causaal verband tussen dwaling en overeenkomst.

Beslissing

De grief van de vrouw faalt. Het hof bekrachtigt het vonnis.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 06-06-2023

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2023:1318

Zaaknummer: 200.304.380/01

Wetsartikelen: